

Baltai. Pasaulėžiūra, tradicijos, papročiai

Pažymėk teisingus teiginius apie baltų pasaulėžiūrą.

- ☐ Baltų šventvietės vadinamos alkais arba alkomis. Iš Lietuvoje esančių 203 šventviečių 74 yra kalnai, 52 – laukai, 32 – upės, 15 – ežerai ir balos, 11 – miškai, 10 – pelkės, 9 – salos.
- ☐ Baltai nesukūrė savo rašto, tad ir nepaliko savų šventų tekstų.
- ☐ Seniausiose baltų sakmėse vaizduojama, kaip atsirado dangaus šviesuliai.
- ☐ Apie baltų pasaulėžiūrą galima daug sužinoti iš jų senųjų religinių raštų.
- ☐ Įsigalėjus krikščionybei daugelis senosios religijos dalykų virto Katalikų bažnyčios papročiais.
- ☐ Įsigalėjus krikščionybei daugelis senosios pasaulėžiūros, religijos dalykų virto liaudiškais tikėjimais ir papročiais, išliko kaip nuotrupos sakmėse, padavimuose, pasakose, dainose, smulkiojoje tautosakoje, muzikoje ar šokiuose.
- ☐ Apie baltų pasaulėžiūrą, religiją, mitologiją galima spręsti iš gana nedidelių aprašų, kaimyninių šalių kronikų, metraščių, kelionių pasakojimų.
- ☐ Šiuolaikiniai mokslininkai turi pakankamai duomenų, kad galėtų detalai ir labai tiksliai rekonstruoti senovės baltų gyvenimo papročius.
- ☐ Baltiškasis pasaulio medis jungia atskiras pasaulio dalis į visumą. Medžio viršūnė sutampa su dangumi, kamienas – su žeme, šaknys – su požemiu.

Pažymėk teisingus teiginius apie baltų papročius.

- ☐ Baltų gerbimo apeigose ypatingą vaidmenį turėjo giesmės arba liaudies dainos, jos, kaip ir kiti tradiciniai papročiai bei simboliai, įgavo šventumo galią ir prasmę.
- ☐ Baltai tikėjo, kad kiekviena vietovė, upė, kalnas ar medis turi dvasią ar dievybę.
- ☐ Romuvos šventovės ugnį krikščionybės šalininkai paskleidė po pasaulį.
- ☐ Baltai buvo labai santūrūs, todėl retai dainuodavo. Dėl to jų dainos visiškai išnykusios.
- ☐ Baltai tikėjo, kad po mirties žmogaus siela gyvena Olimpo kalne drauge su dievais.
- ☐ XIV a. baltų žemių viduryje buvusi ypatinga Romuvos šventovė – ją gerbė visos Baltijos tautos. Joje degė amžinoji ugnis, o jos šviesa ir ramybė sklido po visą Pabaltijį ir dar toliau. Šią ugnį užgesino naujos religijos skleidėjai.
- ☐ Ir seni, ir jauni, vyrai ir moterys, visi dainavo dirbdami, linksmindamiesi, liūdėdami. Viena karta kitai perduodavo dainą lyg brangiausią turtą, lyg amžinąją ugnį.
- ☐ Baltų tikėjime mirtis ir gyvenimas – nepertraukiamos pasaulio raidos grandys. Medis numeta rudenį lapus, žiemą apmiršta, tačiau jo gyvybė lieka, išlieka ir jo siela. Toks ir žmogaus kelias – per gimimą, mirtį į naują atgimimą.

Šalia teisingų teiginių apie baltų tradicijas pasirink T, prie neteisingų N.

Kaip visų tautų, taip ir baltų svarbiausias visuomenės vienetas buvo šeima ☐ . Ją sudarė ne tik tėvai su vaikais, bet ir giminės, – bent tie, kurie gyveno kartu, tose pačiose sodybose, o dažnai ir po vienu stogu ☐ . Kad šeimos sukūrimas buvo laikomas labai svarbiu įvykiu, rodo iki mūsų laikų gausiai išlikusios įvairios vedybų apeigos, papročiai, daugybė vestuvinių dainų ir t. t. ☐ Visa šeima turėjo bendrą turtą ir jį visi drauge valdė ☐ . Kilus karui vadovaudavo narsiausias ir sumaniausias karys ☐ . Toksai vadas reikalui esant vadovaudavo ne tik šeimai, bet ir visai giminei arba net ištisai apylinkei ☐ . Be to, visos šeimos buvo lygios turto atžvilgiu ☐ . Visos vienodai sugebėdavo tvarkyti savo ūkį ☐ . Turtingesnių šeimų galvos tapdavo visos giminės ir apylinkės vadais ir savotiškais valdovais ☐ . Jų valdžioje būdavo ir pilys ☐ . Tie vadai buvo vadinami rikiais ir kunigais ☐ .